

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)
z 13. decembra 2005*

Vo veci C-78/03 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora, podané
19. februára 2003,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: J. Flett a V. Kreuzschitz,
splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

odvolateľka,

ďalší účastníci konania:

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: M. Lumma, splnomocnený zástupca,

vedľajší účastník v prvostupňovom konaní,

* Jazyk konania: nemčina.

Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum eV, so sídlom v Borkene (Nemecko),
v zastúpení: M. Pechstein, profesor,

žalobca v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans,
A. Rosas, K. Schiemann a J. Makarczyk, sudcovia C. Gulmann (spravodajca), A. La
Pergola, J.-P. Puissochet, P. Kūris, E. Juhász, E. Levits a A. Ó Caoimh,

generálny advokát: F. G. Jacobs,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 24. februára 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Komisia Európskych spoločenstiev sa svojím odvolaním domáha zrušenia rozsudku Súdu prvého stupňa z 5. decembra 2002, *Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum/*

Komisia (T-114/00, Zb. s. II-5121, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým tento súd zamietol jej námietku neprípustnosti, ktorú podala Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum eV (ďalej len „ARE“) proti žalobe o zrušenie rozhodnutia Komisie z 22. decembra 1999 o povolení štátnej pomoci podľa ustanovení článkov 87 a 88 ES (predtým články 92 a 93 Zmluvy ES) (Ú. v. ES C 46, s. 2, ďalej len „sporné rozhodnutie“), týkajúceho sa programu nadobúdania pôdy v nových nemeckých spolkových krajinách.

Právny rámec

2 Článok 87 ods. 1 ES znie:

„Ak nie je touto zmluvou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.“

3 Článok 88 ods. 2 prvý odsek ES uvádza:

„Ak Komisia po výzve, aby zainteresované strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 87, alebo ak zistí, že táto podpora sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.“

4 Článok 88 ods. 3 ES má toto znenie:

„Komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky. Ak usúdi, že takýto zámer je nezlučiteľný so spoločným trhom podľa článku 87, začne konanie podľa odseku 2. Členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.“

Skutkové okolnosti

- 5 ARE je združením, ktoré spája združenia, ktoré sa zaoberajú problémami súvisiacimi s vlastníctvom v poľnohospodárstve a lesníctve, vyhnancov a vyvlastnených, ako aj poškodených na majetku z oblasti priemyslu, remesiel, obchodu a živností, ktorí mali sídlo v niekdajšej sovietskej okupačnej zóne, resp. v Nemeckej demokratickej republike.
- 6 Po znovuzjednotení Nemecka v roku 1990 bolo prevedených cca 1,8 miliónov hektárov poľnohospodárskej a lesnej pôdy zo štátneho vlastníctva Nemeckej demokratickej republiky do štátneho vlastníctva Spolkovej republiky Nemecko.
- 7 Podľa zákona o kompenzáciách (Ausgleichsleistungsgesetz), ktorý tvorí článok 2 zákona o odškodnení a kompenzačných plneniach (Entschädigungs- und Ausgleichsleistungsgesetz, ďalej len „EALG“), s účinnosťou od 1. decembra 1994, bolo možné nadobudnúť poľnohospodársku pôdu v niekdajšej Nemeckej demokratickej

republike, ktorá bola v držbe Treuhandanstalt, verejnoprávnej inštitúcie pre reštrukturalizáciu vtedajších podnikov niekdajšej Nemeckej demokratickej republiky, osobami rôznych kategórií za cenu, ktorá bola nižšia ako polovica jej trhovej hodnoty. K nim patria prednostne terajší nájomcovia, nástupnícke podniky bývalých poľnohospodárskych výrobných družstiev, osoby, ktorým bol vyvlastnený majetok v rokoch 1945 až 1949 alebo za čias NDR a medzčasom znovu hospodária, a osoby označované ako novohospodáriace, ktoré pôvodne nemali pôdu na území nových krajín, všetci za predpokladu, že mali k 3. októbru 1990 miestny pobyt a mali k 1. októbru 1996 v dlhodobom nájme od Treuhandanstalt pôvodne štátnu poľnohospodársku pôdu určenú na privatizáciu. Do druhej kategórie patria bývalí vlastníci majetkov bez nároku na reštitúciu vyvlastnených pred rokom 1949, ktorí na príslušnom mieste nevykonávajú poľnohospodársku činnosť. Tí môžu nadobudnúť len pôdu, ktorú nenadobudli osoby z prvej kategórie.

- 8 Tento zákon stanovoval aj pri lesnej pôde možnosť zvýhodneného nadobúdania a obsahoval zákonnú definíciu predmetných skupín nadobúdateľov.
- 9 Na základe rôznych sťažností nemeckých štátnych príslušníkov a príslušníkov iných členských štátov na tento program nadobúdania pôdy Komisia začala 18. marca 1998 konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 93 ods. 2 Zmluvy ES (teraz článok 88 ods. 2 ES) (Ú. v. ES C 215, 1998, s. 7).
- 10 Rozhodnutím 1999/268/ES z 20. januára 1999 o nadobúdaní pôdy podľa zákona o kompenzáciách (Ú. v. ES L 107, s. 21, ďalej len „rozhodnutie z 20. januára 1999“), ktoré nasledovalo po uvedenom konaní vo veci formálneho zisťovania, Komisia vyhlásila program nadobúdania pôdy za nezlučiteľný so spoločným trhom, pokiaľ sa

pomoc v rámci tohto programu viaže na podmienku miestneho pobytu k 3. októbru 1990 a prekračuje najvyššiu hranicu intenzity pomoci pre nadobúdanie poľnohospodárskej pôdy; táto hranica bola určená na poľnohospodárske plochy v iných než znevýhodnených oblastiach na 35 % podľa nariadenia Rady ES č. 950/97 z 20. mája 1997 na vylepšenie efektívnosti poľnohospodárskej štruktúry [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 142, s. 1). Najmä o podmienke miestneho pobytu k 3. októbru 1990 stanovenej zákonom o kompenzáciách Komisia konštatovala toto:

„... zákon zvyhodňuje fyzické alebo právnické osoby z nových spolkových krajín voči tým, ktoré nemajú sídlo alebo bydlisko v Nemecku, a tým je spôsobilý porušiť zásadu zákazu diskriminácie podľa článkov [43 ES až 48 ES].

Aj keď je pravdou, že bolo pre všetkých občanov Spoločenstva možné *de iure* preukázať, že majú hlavné bydlisko na území [niekdajšej Nemeckej demokratickej republiky] k 3. októbru 1990, táto podmienka bola ale *de facto* skoro výhradne splnená nemeckými občanmi s predchádzajúcim bydliskom najmä v nových spolkových krajinách.

Táto podmienka má teda účinok, že vylučuje osoby, ktoré nespĺňajú kritérium (hlavného) bydliska na území [niekdajšej Nemeckej demokratickej republiky].

...

Podmienka ‚miestneho pobytu k 3. októbru 1990‘ môže byť opodstatnená len vtedy, keď je nevyhnutná a aj vhodná na to, aby plnila zákonodarcom sledovaný účel.

...

Cieľom bolo... zahrnúť osoby, ktoré alebo ktorých rodiny žili a pracovali v Nemeckej demokratickej republike počas desaťročí.

...

Na dosiahnutie tohto cieľa nebolo potrebné vyžadovať miestny pobyt k 3. októbru 1990. Účasť na programe nadobúdania pôdy týchto novohospodáriacich fyzických alebo právnických osôb podľa § 3 ods. 1 zákona o kompenzáciách bola totiž povolená len v prípade, že mali k 1. októbru 1996 v dlhodobom nájme od Treuhandanstalt poľnohospodársku pôdu určenú na privatizáciu.

V priebehu hlavného konania na účel zisťovania účastníci výslovne informovali Komisiu o tom, že drvivá väčšina dlhodobých nájomných zmlúv bola uzatvorená s východnými Nemcami...

Tým bolo jasné, že dosiahnutie cieľa sledovaného zákonodarcom (účasť východných Nemcov na programe nadobúdania pôdy) [aj keď ho možno považovať za legitímny] by ani pri vypustení rozhodujúceho dátumu 3. októbra 1990 nebolo prakticky znemožnené.“ [*neoficiálny preklad*]

- 11 V článkoch 2 a 3 rozhodnutia z 20. januára 1999 uložila Komisia Spolkovej republike Nemecko vyžiadať späť pomoci, o ktorých vyhlásila, že nie sú v súlade so spoločným trhom, pokiaľ už boli poskytnuté, a neposkytovať žiadnu novú pomoc podľa týchto podmienok.

12 Výrok uvedeného rozhodnutia má toto znenie:

„Článok 1

Program nadobúdania pôdy uvedený v § 3 zákona o kompenzáciách neobsahuje žiadnu štátnu pomoc, pokiaľ opatrenia predstavujú len kompenzácie za vyvlastnenie alebo zásahy podobné vyvlastneniu [vykonané štátnou mocou] a poskytnuté výhody sú rovnocenné alebo menšie ako týmito zásahmi spôsobené škody.

Článok 2

Štátne pomoci sú zlučiteľné so spoločným trhom, pokiaľ sa pomoc v rámci tohto programu neviaže na podmienku miestneho pobytu k 3. októbru 1990 a pokiaľ neprekračujú najvyššiu hranicu intenzity pomoci pre nadobúdanie poľnohospodárskej pôdy 35 % pre poľnohospodársku pôdu v neznevýhodnených oblastiach v zmysle nariadenia... č. 950/97.

Štátne pomoci, ktoré sa viažu na podmienku miestneho pobytu k 3. októbru 1990, ako aj tie, ktoré prekračujú najvyššiu hranicu intenzity pomoci pre nadobúdanie poľnohospodárskej pôdy 35 % pre poľnohospodársku pôdu v neznevýhodnených oblastiach v zmysle nariadenia... č. 950/97, nie sú zlučiteľné so spoločným trhom.

Nemecko je povinné zrušiť štátne pomoci uvedené v druhom pododseku a nesmie ich naďalej poskytovať.

Článok 3

Nemecko je povinné vyžiadať štátne pomoci poskytnuté podľa článku 2 druhého pododseku, ktoré nie sú zlučiteľné so spoločným trhom späť v lehote dvoch mesiacov. Spätná platba sa uskutoční v súlade s postupom a ustanoveniami nemeckého práva, vrátane úrokov od doby poskytnutia pomoci a vo výške referenčnej sadzby, na ktorej sa zakladá ocenenie režimov regionálnej pomoci.

...“ [*neoficiálny preklad*]

- 13 Po prijatí rozhodnutia z 20. januára 1999 nemecký zákonodarca pripravil návrh zákona o zmene a doplnení zákona o vlastníckom práve (Vermögensrechtsänderungsgesetz), ktorý ruší a mení niektoré ustanovenia programu nadobúdania pôdy. V tomto rozhodnutí bola zrušená podmienka miestneho pobytu k 3. októbru 1990 a najvyššia hranica intenzity pomoci bola stanovená na 35 % (inými slovami kúpna cena predmetnej pôdy bola stanovená na tržnú hodnotu mínus 35 %). Hlavnou podmienkou na nadobudnutie pôdy za zníženú cenu bola teda držba v dlhodobom prenájme.
- 14 Tento nový návrh zákona bol oznámený Komisii, ktorá ho odobrila napadnutým rozhodnutím bez začatia konania na účel zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES. V jeho bode 123 Komisia konštatovala toto:

„Komisia konštatovala, že podľa uistenia nemeckých orgánov je dostatok pôdy, aby sa mohla napraviť akákoľvek diskriminácia bez toho, aby bolo potrebné zrušiť zmluvy uzavreté podľa pôvodného EALG. Pokiaľ nová úprava naďalej obsahuje

ustanovenia, ktoré by popri inak rovnocenných kritériách zvýhodňovali východných Nemcov, takéto zvýhodnenie spadá pod cieľ reštrukturalizácie poľnohospodárstva v nových spolkových krajinách, pričom je súčasne zabezpečené, aby záujemcovia o pôdu, ktorí alebo ktorých rodiny žili po desaťročia v Nemeckej demokratickej republike, mohli mať prospech z týchto ustanovení. Tento cieľ Komisia uznala vo svojom rozhodnutí z 20. januára 1999 ako legitímny a nič voči nemu nenamietala.“ *[neoficiálny preklad]*

- 15 Týmto konštatovaním Komisia zamietla početné námietky, ktoré dostala po vydaní rozhodnutia z 20. januára 1999 od rôznych dotknutých osôb, že aj po vypustení požiadavky miestneho pobytu k 3. októbru 1990 je program nadobúdania pôdy ešte diskriminujúci z dôvodu požiadavky dlhodobého nájmu pôdy, lebo táto požiadavka vedie k tomu, že bolo zachované kritérium miestneho pobytu, a spôsobuje, že je nedostatok pôdy, ktorá je k dispozícii.
- 16 Následne po schvalujúcom rozhodnutí Komisie nemecký zákonodarca zákon o zmene vlastníckeho práva prijal.

O konaní na Súde prvého stupňa a napadnutom rozsudku

- 17 Žalobou, ktorá bola doručená do kancelárie Súdu prvého stupňa 2. mája 2000, ARE napadlo sporné rozhodnutia.

- 18 Komisia vzniesla osobitným podaním, ktoré bolo doručené do kancelárie Súdu prvého stupňa 20. júna 2000, námietku neprípustnosti s odôvodnením, po prvé, že žalobca nebol napadnutým rozhodnutím dotknutý priamo a osobne, a po druhé, že sa žalobca dopustil zneužitia procesných pravidiel.
- 19 Uznesením z 9. novembra 2000 predseda štvrtej rozšírenej komory Súdu prvého stupňa vyhovel návrhu Spolkovej republiky Nemecko na vstup do konania ako vedľajší účastník na podporu návrhov Komisie.
- 20 Napadnutým rozsudkom Súd prvého stupňa zamietol námietku neprípustnosti, ktorú podala Komisia proti žalobe.
- 21 V bode 45 napadnutého rozsudku sa odkazuje na to, že sporné rozhodnutie bolo vydané na základe článku 88 ods. 3 ES bez toho, aby Komisia začala konanie vo veci formálneho zisťovania podľa odseku 2 uvedeného článku. Súd prvého stupňa ďalej rozviedol, že ARE sa má považovať za priamo a osobne dotknuté sporným rozhodnutím, ak chce po prvé svojou žalobou presadiť dodržiavanie svojich procesných práv uvedených v ods. 2, a po druhé, ak má postavenie účastníka konania v zmysle uvedeného odseku.
- 22 Súd prvého stupňa v bode 47 napadnutého rozsudku uvádza, že „žalobkyňa sa výslovne neodvoláva na porušenie povinnosti Komisie začať konanie [formálne na účel zisťovania] uvedené v článku 88 ods. 2 ES, ktoré mu zabránilo v uplatnení svojich procesných práv uvedených v tomto ustanovení. Dôvody napadnutia uvedené v tejto žalobe, najmä dôvod zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, sa však musia vykladať tak, že majú preukázať, že pri skúmaní

zlučiteľnosti sporných opatrení so spoločným trhom vznikli vážne ťažkosti, ktoré zaväzovali Komisiu začať formálne konanie [na účel zisťovania].

- 23 Súd prvého stupňa dospel v tejto súvislosti v bode 49 napadnutého rozsudku k záveru, že „žalobu treba vykladať v tom zmysle, že sa ňou kladie Komisii za vinu, že napriek vážnym ťažkostiam pri preskúmaní zlučiteľnosti predmetných pomoci so spoločným trhom nezačala formálne konanie [na účel zisťovania] podľa článku 88 ods. 2 ES, takže sa ňou sleduje len presadenie dodržiavania procesných práv uvedených v tomto ustanovení“.
- 24 Pokiaľ ide o otázku, či má ARE postavenie účastníka konania v zmysle článku 88 ods. 2 ES, Súd prvého stupňa uviedol v bode 52 napadnutého rozsudku, že „keďže je žalobca združením, treba v prvom rade skúmať, či majú jeho členovia postavenie účastníkov konania v zmysle článku 88 ods. 2 ES. Združenie založené na účel ochrany kolektívnych záujmov skupiny osôb sa nemôže, pokiaľ nie sú dané žiadne zvláštne okolnosti, ako napríklad jeho úloha v konaní [na účel zisťovania], ktoré viedlo k vydaniu predmetného aktu (pozri body 65 a nasl.), považovať za osobne dotknuté v zmysle článku 230 štvrtého odseku ES, a nemôže teda podať žalobu o neplatnosť v mene svojich členov, keď títo členovia nie sú oprávnení podať žaloby jednotlivo (rozsudky Súdneho dvora zo 14. decembra 1962, *Fédération nationale de la boucherie en gros et du commerce en gros des viandes a i./Rada*, 19/62 až 22/62, Zb. s. 943, a z 2. apríla 1998, *Greenpeace Council a i./Komisia*, C-321/95 P, Zb. s. I-1651, body 14 a 29; uznesenie Súdneho dvora z 18. decembra 1997, *Sveriges Betodflares a Henrikson/Komisia*, C-409/96 P, Zb. s. I-7531, bod 45; rozsudok [Súdu prvého stupňa z 21. marca 2001], *Hamburger Hafen- und Lagerhaus a i./Komisia*, [T-69/96, Zb. s. II-1037], bod 49).“
- 25 Súd prvého stupňa konštatoval v bode 63 napadnutého rozsudku, že ARE „sa má považovať za oprávnené podať túto žalobu o neplatnosť v mene [svojich členov], ktorí by boli mohli osobne podať takúto žalobu v zmysle článku 88 ods. 2 ES“.

26 Body 65 až 70 napadnutého rozsudku majú toto znenie:

„65 Okrem toho treba žalobcu považovať za osobne dotknutého [sporným] rozhodnutím, lebo týmto rozhodnutím bolo ovplyvnené jeho postavenie vyjednávачa (pozri rozsudky Súdneho dvora z 2. februára 1988, Van der Kooy a i./Komisia, 67/85, 68/85 a 70/85, Zb. s. 219, body 19 až 25, a z 24. marca 1993, CIRFS a i./Komisia, C-313/90, Zb. s. I-1125, body 29 a 30; rozsudky Súdu prvého stupňa [z 12. decembra 1996], AIUFFASS a AKT/Komisia, [T-380/94, Zb. s. II-2169], bod 50, a z 29. septembra 2000, ESTM/Komisia, T-55/99, Zb. s. II-3207, bod 23).

66 Žalobca sa totiž zúčastnil na formálnom konaní na účel zisťovania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia z 20. januára 1999, ako aj na neformálnych rokovaníach o jeho vykonaní, a to aktívne, opätovne a s podporou vedeckých posudkov. Komisia samotná pripustila, že žalobca ovplyvňoval proces rozhodovania a že bol zaujímavým zdrojom informácií.

67 Z toho vyplýva, že žaloba o neplatnosť rozhodnutia, ktorým bolo ukončené spomenuté formálne konanie, podaná žalobcom ako osobne dotknutým v zmysle judikatúry uvedenej v bode 65 vyššie by bola prípustná, keby rozhodnutie poškodzovalo záujmy, ktoré žalobca zastáva.

68 Ako Komisia potvrdila na ústnom pojednávaní, [sporné] rozhodnutie sa týka „výhradne a priamo výkonu už predtým vydaného rozhodnutia Komisie“, teda rozhodnutia z 20. januára 1999. Tým pádom [sporné] rozhodnutie priamo súvisí s rozhodnutím z 20. januára 1999.

69 Vzhľadom na súvislosť medzi týmito dvomi rozhodnutiami a na úlohu dôležitého partnera pri rokovaní, ktorú žalobca zohrával v priebehu formálneho konania, ktoré skončilo vydaním rozhodnutia z 20. januára 1999, sa individualizácia žalobcu pre toto rozhodnutie rozširuje aj na [sporné] rozhodnutie, aj keď sa žalobca na zisťovaní Komisie týkajúcom sa posledného menovaného rozhodnutia nezúčastnil. S týmto záverom nie je v rozpore skutočnosť, že v predmetnom prípade rozhodnutie z 20. januára 1999 neodporuje zásadne záujmom, ktoré obhajuje žalobca.

70 Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca je osobne dotknutý v zmysle judikatúry citovanej v bode 42 vyššie.“

Konanie pred Súdny dvorom a tvrdenia účastníkov konania

27 Komisia sa svojím odvolaním domáha, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok,
- vydal konečné rozhodnutie vo veci, ktorým zamietne žalobu ARE ako neprípustnú, pretože ARE nie je sporným rozhodnutím osobne dotknuté v zmysle článku 230 štvrtého odseku ES, alebo
- vrátil vec Súdu prvého stupňa na rozhodnutie o otázke prípustnosti a

— zaviazal ARE na náhradu trov konania na oboch stupňoch.

28 ARE navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie v celistvosti a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov odvolania.

29 Spolková republika Nemecko oznámila Súdnemu dvoru podaním, ktoré bolo doručené do kancelárie Súdneho dvora 21. mája 2003, že nemá žiadne pripomienky, ktoré by presahovali rámec odvolania Komisie, a že sa teda vzdáva možnosti podať samostatné podanie.

O návrhu zrušiť napadnutý rozsudok

30 Komisia opiera svoje odvolanie o sedem dôvodov, ktorými uplatňuje, že Súd prvého stupňa nesprávne rozhodol tým, že:

— určil, že ARE je sporným rozhodnutím napriek jeho všeobecnému charakteru osobne dotknuté a že sa jeho alebo jedného alebo viacerých z jeho členov toto rozhodnutie týka z dôvodu určitých osobných vlastností alebo zvláštnych okolností, ktoré ich vynímajú z okruhu všetkých ostatných osôb,

- určil, že podmienka, podľa ktorej je potrebné byť osobne dotknutý, je kritériom individualizácie vychádzajúce zo vzťahu hospodárskej súťaže líšiace sa podľa toho, či ide o rozhodnutie prijaté buď podľa článku 88 ods. 2 ES, alebo podľa ods. 3 toho istého článku, takže v oblasti prípustnosti sú použiteľné odlišné kritériá,

- použil kritérium vzťahu hospodárskej súťaže, podľa ktorého musí byť dotknuté postavenie ARE v hospodárskej súťaži, ktoré sa líši a je menej prísne ako kritérium stanovené Súdnym dvorom, podľa ktorého musí byť postavenie v hospodárskej súťaži dotknuté značne,

- pripojil sám od seba bez toho, aby vypočul Komisiu, vedľajšieho účastníka v prvostupňovom konaní alebo ARE, dôvod žaloby, ktorý nebol žalobou uplatnený,

- určil, že ARE bolo dotknuté vo svojom postavení vyjednávača a že sa na neho má teda nahliadať ako na osobne dotknutého sporným rozhodnutím,

- neuviedol dostatočne jasne dôvody, o ktoré sa opiera napadnutý rozsudok, a

- rozporuplne konštatoval, že jednak podľa procesných predpisov týkajúcich sa poskytovania pomoci Komisia nemusela vypočúť ARE a že na druhej strane bolo ARE vypočuté do takej miery, že tým získalo postavenie vyjednávača.

Úvodné poznámky

- 31 Pred skúmaním dôvodov odvolania je vhodné pripomenúť pravidlá týkajúce sa určenia, či je iný právny subjekt ako členský štát, ktorý je adresátom rozhodnutia Komisie v oblasti pomoci, aktívne legitimovaný na podanie žaloby proti tomuto rozhodnutiu.
- 32 Podľa článku 230 štvrtého odseku ES môže fyzická alebo právnická osoba podať žalobu proti rozhodnutiu určenému inej osobe, keď sa jej toto rozhodnutie priamo a osobne týka.
- 33 Podľa ustálenej judikatúry môžu iné osoby než príjemcovia rozhodnutia byť osobne dotknuté, len keď sa ich toto rozhodnutie týka z dôvodu ich určitých osobných vlastností alebo zvláštnych okolností, ktoré ich vynímajú z okruhu všetkých ostatných osôb, a takto ich individualizuje podobným spôsobom ako adresátov takéhoto rozhodnutia (pozri okrem iného rozsudky z 15. júla 1963, Plaumann/Komisia, 25/62, Zb. s. 197, 223; z 19. mája 1993, Cook/Komisia, C-198/91, Zb. s. I-2487, bod 20, a z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-298/00 P, Zb. s. I-4087, bod 36).
- 34 Pokiaľ ide o rozhodnutie Komisie vo veci pomoci, je vhodné pripomenúť, že podľa postupu na preskúmanie pomoci upraveného článkom 88 ES treba rozlišovať medzi predbežnou fázou zisťovania pomoci podľa článku 88 ods. 3 ES, ktorá slúži len na to, aby si Komisia mohla urobiť prvý názor o čiastočnej alebo úplnej zlučiteľnosti predmetnej pomoci, a fázou zisťovania pomoci podľa článku 88 ods. 2 ES. Len v tejto

fáze, ktorá má Komisii umožniť získať úplné informácie o všetkých údajoch veci, upravuje Zmluva ES povinnosť Komisie poskytnúť účastníkom možnosť predložiť svoje pripomienky (rozsudky Cook/Komisia, už citovaný, bod 22; z 15. júna 1993, Matra/Komisia, C-225/91, Zb. s. I-3203, bod 16, a z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 38).

- 35 Ak Komisia konštatuje bez začatia zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES rozhodnutím založeným na ods. 3 tohto článku, že pomoc je zlučiteľná so spoločným trhom, osoby, v ktorých prospech je táto procesná záruka stanovená, môžu presadiť jej dodržanie, len keď majú možnosť toto rozhodnutie napadnúť na súde Spoločenstva (rozsudky Cook/Komisia, už citovaný, bod 23; Matra/Komisia, už citovaný, bod 17, a Komisia/Sytraval a Brink's France, už citovaný, bod 40). Preto vyhlasuje súd Spoločenstva žalobu o zrušenie takéhoto rozhodnutia podanú dotknutou osobou v zmysle článku 88 ods. 2 ES za prípustnú, keď chce žalobca podaním žaloby hájiť svoje procesné práva, ktoré má podľa posledného uvedeného ustanovenia (rozsudky Cook/Komisia, už citovaný, body 23 až 26, a Matra/Komisia, už citovaný, body 17 až 20).
- 36 Dotknuté osoby v zmysle článku 88 ods. 2 ES, ktoré môžu podať žalobu o zrušenie podľa článku 230 štvrtého odseku ES, sú osoby, podniky prípadne združenia poškodené poskytnutím pomoci vo svojich záujmoch, t. j. zvlášť podniky a profesijné organizácie súťažiace s príjemcami tejto pomoci (pozri najmä rozsudok Komisia/Sytraval a Brink's France, už citovaný, bod 41).
- 37 Ak však žalobca spochybňuje odôvodnenosť rozhodnutia, ktorým bola posúdená táto pomoc, samotná skutočnosť, že sa môže považovať za zainteresovanú stranu v zmysle článku 88 ods. 2 ES, nemôže stačiť na uznanie prípustnosti žaloby. Žalobca teda musí dokázať, že má osobitné postavenie v zmysle už citovanej judikatúry Plaumann/Komisia. Je tomu tak najmä v prípade, že žalobcove postavenie na trhu je

podstatne dotknuté pomocou, ktorá je predmetom sporného rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. januára 1986, Cofaz a i./Komisia, 169/84, Zb. s. 391, body 22 až 25, a uznesenie Sveriges Betodlares a Henrikson/Komisnia, už citované, bod 45).

38 Vzhľadom na tieto právne okolnosti treba skúmať dôvody, ktoré uviedla Komisia na podporu svojho odvolania.

39 Najprv treba skúmať štvrtý a piaty dôvod odvolania.

O štvrtom dôvode odvolania

Argumentácia účastníkov konania

40 Komisia svojím štvrtým dôvodom odvolania uplatňuje, že Súd prvého stupňa v domnienke, že ARE si svojou žalobou chcelo zabezpečiť ochranu procesných práv vychádzajúcich z článku 88 ods. 2 ES, doplnil nový dôvod žaloby týkajúci sa porušenia podstatných formálnych náležitostí. Komisia okrem toho nemala nikdy príležitosť na výkon svojich práv na obhajobu v prípade tohto bodu.

41 ARE odpovedá, že keďže Súd prvého stupňa vykladal jeho žalobu ako smerujúcu proti tomu, že nebolo začaté konanie vo veci formálneho zisťovania, dodržiaval zásadu hospodárnosti konania. Obmedzil totiž v prospech Komisie predmet pôvodného návrhu tohto združenia. ARE tiež tvrdí, že celá jeho argumentácia o meritórnej nesprávnosti sporného rozhodnutia preukazuje existenciu „závažných

ťažkostí“ pri zisťovaní zlučiteľnosti predmetnej pomoci so spoločným trhom. V každom prípade môže súd Spoločenstva skúmať bez návrhu otázku porušenia procesných práv tohto združenia z dôvodu, že nebolo začaté konanie vo veci formálneho zisťovania uvedené v článku 88 ods. 2 ES. Tvrdenie Komisie, podľa ktorého nemala možnosť obhájiť sa voči žalobnému dôvodu založenému na tom, že nebolo začaté konanie vo veci formálneho zisťovania, je preto irelevantné. Komisia nakoniec zoširoka spochybnila postavenie členov ARE ako spolusúťažiacich s príjemcami pomoci, a teda ich postavenie ako zainteresovaných strán v konaní vo veci formálneho zisťovania, pretože táto vlastnosť je rozhodujúca pre posúdenie podmienky osobnej dotknutosti.

Posúdenie Súdny dvorom

⁴² Z bodov 3, 6, 8, 9, 66 a 68 napadnutého rozsudku vyplýva, že:

- rozhodnutím z 20. januára 1999, ktoré nasledovalo po konaní na účel zisťovania v zmysle článku 88 ods. 2 ES, Komisia vyhlásila program nadobúdania pôdy za nezlučiteľný so spoločným trhom, pokiaľ sa pomoc v rámci tohto programu viaže na podmienku usídlenia na pôde k 3. októbru 1990 a prekračuje najvyššiu hranicu intenzity pomoci pre nadobúdanie poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola určená na poľnohospodárske plochy v iných než znevýhodnených oblastiach podľa nariadenia ES č. 950/97 na 35 %. Najmä v prípade podmienky miestneho pobytu k 3. októbru 1990 stanovenej zákonom o kompenzáciách Komisia konštatovala:

- zákon zvyhodňuje fyzické alebo právnické osoby z nových spolkových krajín voči tým, ktoré nemajú sídlo alebo bydlisko v Nemecku, a tým je spôsobilý porušiť zásadu zákazu diskriminácie podľa článkov 43 ES až 48 ES,

- aj keď je pravdou, že bolo pre všetkých občanov Spoločenstva možné *de iure* preukázať, že majú hlavné bydlisko na území [niekdajšej Nemeckej demokratickej republiky] k 3. októbru 1990, táto podmienka bola ale *de facto* skoro výhradne splnená nemeckými občanmi s predchádzajúcim bydliskom v nových spolkových krajinách,

- dosiahnutie cieľa sledovaného zákonodarcom, účasť východných Nemcov na programe nadobúdania pôdy, aj keď ho možno považovať za legitímny, by ani pri vypustení rozhodujúceho dátumu 3. októbra 1990 nebolo praktickým znemožnené,

- po prijatí tohto rozhodnutia z 20. januára 1999 nemecký zákonodarca pripravil návrh zákona o zmene a doplnení zákona o vlastníckom práve, z ktorého vyplýva najmä, že zruší podmienku miestneho pobytu k 3. októbru 1990, a najvyššia hranica intenzity pomoci bola stanovená na 35 % (inými slovami kúpna cena predmetnej pôdy bola stanovená na tržnú hodnotu mínus 35 %). Hlavnou požiadavkou na nadobudnutie pôdy za zníženú cenu je teda existencia dlhodobého prenájmu, ktorá už bola uvedená medzi podmienkami, ktoré určoval EALG,

- tento nový návrh zákona bol oznámený Komisii, ktorá ho odobrila napadnutým rozhodnutím bez začatia konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES,

- ARE sa zúčastnilo konania vo veci formálneho zisťovania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia z 20. januára 1999, ako aj na neformálnych rokovaníach o jeho vykonaní, a to aktívne, opätovne a s podporou vedeckých posudkov. Komisia

samotná pripustila, že ARE ovplyvňovalo proces rozhodovania a že bolo zaujímavým zdrojom informácií,

— sporné rozhodnutie sa týka výkonu rozhodnutia z 20. januára 1999.

- 43 Je teda isté, že ARE mohlo predložiť a aj predložilo pripomienky v rámci konania vo veci formálneho zisťovania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia z 20. januára 1999, a že toto združenie malo možnosť v tomto rámci uplatniť, že pomoc zavedená EALG je nezlučiteľná so spoločným trhom hlavne preto, že poskytovanie pomoci podliehalo podmienkam, ktoré mohli porušovať zákaz diskriminácie založenej na štátnej príslušnosti. Je tiež isté, že týmto rozhodnutím Komisia vyhlásila, že program nadobúdania pôdy upravený v EALG je nezlučiteľný so spoločným trhom, najmä v rozsahu, v ktorom pomoci, ktoré tento zákon poskytoval, boli viazané na podmienku miestneho pobytu k 3. októbru 1990, pretože mala takú povahu, že mohla porušovať zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti a že následne po tomto rozhodnutí bol návrh zákona nemeckého zákonodarcu, ktorý ruší najmä požiadavku miestneho pobytu k 3. októbru 1990, schválený sporným rozhodnutím o vykonaní rozhodnutia z 20. januára 1999.

- 44 Za týchto podmienok sa zdá, že zistenia Súdu prvého stupňa uvedené v bodoch 47 a 49 napadnutého rozsudku nemajú objektívny základ, podľa nich aj v prípade neexistencie dôvodu žaloby výslovne založeného na porušení povinnosti Komisie začať konanie podľa článku 88 ods. 2 ES treba žalobu vzhľadom na dôvody zrušenia uplatňované na jej podporu vykladať v tom zmysle, že sa ňou kladie Komisii za vinu, že napriek vážnym ťažkostiam pri preskúmaní zlučiteľnosti predmetných pomocií so

spoločným trhom nezačala formálne konanie podľa článku 88 ods. 2 ES, takže sa ňou sleduje len presadenie dodržiavania procesných práv poskytovaných týmto ustanovením.

45 Takýto nový výklad žaloby, ktorý vedie k zmene kvalifikácie jej predmetu, nemôže byť uskutočnený na základe prostého zistenia, akým je konštatovanie uvedené v bode 47 napadnutého rozsudku, podľa ktorého dôvody žaloby a najmä dôvod zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti v skutočnosti majú preukázať, že pri skúmaní zlučiteľnosti sporných opatrení so spoločným trhom vznikli vážne ťažkosti, ktoré zaväzovali Komisiu začať formálne konanie.

46 Súd prvého stupňa napokon žiadnym spôsobom nedoložil svoj výklad dôvodov žaloby uplatňovaných zo strany ARE, čo ho viedlo k takému určaniu predmetu žaloby, aké vykonal.

47 Pritom vysvetlenie týkajúce sa opodstatnenosti takéhoto výkladu dôvodov žaloby bolo viac než nevyhnutné, ako Súd prvého stupňa uviedol v bode 39 napadnutého rozsudku, keďže ARE vo svojej žalobe tvrdilo, že má vlastný záujem na zrušení sporného rozhodnutia, lebo v prípade striktného uplatnenia zásady zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti by bolo nevyhnutné prerozdeliť pôdu a členovia tohto združenia by mali väčšie príležitosti prístupu k nej, čo vytvorilo dojem, že sa dôvod žaloby vychádzajúci z porušenia zákazu akejkoľvek diskriminácie na základe štátnej príslušnosti vzťahoval na meritum sporného rozhodnutia a nie na skutočnosť, že nebolo začaté konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES.

- 48 Vzhľadom na vyššie uvedené treba takisto konštatovať, že Komisii v predmetnej veci nebola poskytnutá príležitosť odpovedať na dôvod žaloby vychádzajúci z porušenia procesných práv ARE.
- 49 Z toho vyplýva, že Súd prvého stupňa bol nesprávne toho názoru, že ARE implicitne predložilo dôvod žaloby vychádzajúci z porušenia povinnosti Komisie začať konanie vo veci formálneho zisťovania uvedené v článku 88 ods. 2 ES.
- 50 V dôsledku toho treba prijať štvrtý dôvod, ktorý Komisia uplatnila na podporu svojho odvolania.

O piatom dôvode odvolania

Argumentácia účastníkov konania

- 51 Pokiaľ ide o body 65 až 69 napadnutého rozsudku, v ktorých Súd prvého stupňa konštatoval, že ARE je osobne dotknuté sporným rozhodnutím, lebo týmto rozhodnutím bolo ovplyvnené jeho postavenie vyjednávača, Komisia najprv tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil zjavne nesprávneho posúdenia skutkových okolností, keďže toto združenie sa nikdy neodvolávalo na toto tvrdenie, ako aj nesprávneho právneho posúdenia, pretože Súd prvého stupňa nie je oprávnený pripisovať žalobcovi právne tvrdenia, ktoré on sám neuplatnil. Komisia ďalej spochybňuje zistenia Súdu prvého stupňa, podľa ktorých účasť ARE v správnom

konaní, ktoré viedlo k vydaniu sporného rozhodnutia, urobilo z tohto združenia vyjednávača, ktorý má vlastnú aktívnu legitimáciu. Nakoniec, keď bol Súd prvého stupňa toho názoru, že rozhodnutie z 20. januára 1999 nebolo v rozpore so záujmami ARE, dopustil sa nesprávneho zistenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia.

- 52 ARE uvádza, že vo svojej žalobe podanej na Súd prvého stupňa preukázalo svoju primárnu aktívnu legitimáciu neodvodenú od aktívnej legitimácie svojich členov z dôvodu svojho autonómneho postavenia zainteresovanej strany ako profesijnej organizácie v konaní vo veci formálneho zisťovania, ktoré Komisia nezačala. Toto združenie tiež uplatňuje, že Súd prvého stupňa vyložil pojem vyjednávač primeraným spôsobom v zmysle judikatúry tým, že považoval jeho aktívnu účasť na konaní vo veci formálneho zisťovania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia z 20. januára 1999, ako prípad na použitie tohto pojmu.

Posúdenie Súdny dvorom

- 53 V bode 40 napadnutého rozsudku sa uvádza, že ARE „dodáva, že aj keby Súd prvého stupňa bol toho názoru, že nie je združením podnikov alebo hospodárskych subjektov, musí sa považovať za osobne dotknuté sporným rozhodnutím z dôvodu jeho postavenia vyjednávača s Komisiou a jeho účasti v konaní“.

- 54 Podľa Komisie sa však ARE nikdy nedovoľovalo svojho postavenia vyjednávača na účel získania aktívnej legitimácie pre podanie žaloby proti spornému rozhodnutiu. Tento bod argumentácií Komisie nie je navyše týmto združením výslovne spochybnený.

- 55 V každom prípade treba uviesť, že skutočnosti zistené Súdom prvého stupňa ako také, ktoré môžu viesť k tomu, že by ARE bolo považované za osobne dotknuté sporným rozhodnutím v rozsahu, v ktorom sa ho dotklo v jeho postavení vyjednávača, nemôžu postačovať na preukázanie takéhoto postavenia.
- 56 V tomto smere treba konštatovať, že skutočnosť, že ARE sa aktívne zúčastnilo na konaní vo veci formálneho zisťovania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia z 20. januára 1999, ako aj na neformálnych rokovaní o jeho vykonaní, a to aktívne, opätovne a s podporou vedeckých posudkov, a okolnosť, že malo úlohu dôležitého partnera v priebehu uvedeného konania, že sporné rozhodnutie priamo súvisí s rozhodnutím z 20. januára 1999 a že Komisia sama uznala, že toto združenie ovplyvnilo rozhodovací proces a bolo zaujímavým zdrojom informácií, neumožňuje považovať ho za vyjednávača, podobne ako Landbouwschap vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Van der Kooy a i./Komisia, už citovaný, a Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques (CIRFS) vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok CIRFS a i./Komisia, už citovaný.
- 57 Landbouwschap totiž vyjednával s NV Nederlandse Gasunie de Groningen (Holandsko) v záujme zahraničných podnikov o sadzbách plynu a bol uvedený medzi signatármi dohody, ktorá určovala tieto sadzby, ktoré dotyčné rozhodnutie Komisie považovalo za pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom, pričom toto rozhodnutie bolo predmetom žaloby podanej hlavne samotným Landbouwschap. Pokiaľ ide o CIRFS, ktoré bolo združením zjednocujúcim hlavných medzinárodných výrobcov syntetických látok, CIRFS bol partnerom v rokovaní Komisie a vyjednával s ňou o zavedení „disciplíny“ v oblasti pomoci v odvetví syntetických látok, pri ktorej zavádzaní Komisia vydala rozhodnutie, v ktorom bola toho názoru, že určitá pomoc poskytnutá členským štátom uvedenej spoločnosti nemusela byť predtým oznámená, pričom toto rozhodnutie bolo napadnuté zo strany CIRFS.

58 Úlohu ARE v priebehu konaní vo veci formálneho zisťovania, ktoré viedlo k prijatiu rozhodnutia z 20. januára 1999, ktorá neprekračuje výkon procesných práv priznaných zainteresovaným stranám v článku 88 ods. 2 ES, však nemožno porovnávať s úlohou, ktorú mali Landbouwschap alebo CIRFS vo veciach uvedených v bode 56 tohto rozsudku, ktorá je postačujúca na to, aby mohlo združenie ako také napadnúť rozhodnutie vydané Komisiou pri použití článku 88 ods. 2 alebo 3 ES a adresované inému subjektu ako tomuto združeniu.

59 Vzhľadom na to, čo bolo uvedené vyššie, treba konštatovať, že Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že ARE je osobne dotknuté sporným rozhodnutím v rozsahu, v ktorom uplatnilo svoju vlastnú aktívnu legitimáciu, pretože jeho postavenie vyjednávača bolo ovplyvnené týmto rozhodnutím.

60 Preto treba piaty dôvod odvolania prijať.

61 Vzhľadom na to, že štvrtý a piaty dôvod odvolania bol prijatý, zdá sa, že podmienka prípustnosti žalôb podaných ARE proti spornému rozhodnutiu spočíva v tom, že toto združenie je osobne dotknuté uvedeným rozhodnutím, nie je splnená alebo prinajmenšom, že nie je preukázané, že by bola splnená, treba napadnutý rozsudok zrušiť.

62 Z toho vyplýva, že nie je potrebné skúmať ostatných päť dôvodov odvolania.

O prípustnosti žaloby

63 Podľa článku 61 prvého odseku druhej vety Štatútu Súdneho dvora môže on sám vydať konečný rozsudok, ak to stav konania dovoľuje.

64 Tak je tomu aj v tejto veci.

65 Je totiž nesporné, že ARE výslovne nenavrholo zrušenie sporného rozhodnutia z dôvodu, že Komisia porušila povinnosť začať formálne konanie na účel zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES alebo že boli porušené procesné záruky uvedené v tomto ustanovení. Je tiež nesporné, že sa toto združenie v priebehu rôznych štádií konania na Súde prvého stupňa nijako neodvolávalo na otázku začatia takéhoto konania ani na judikatúru, ktorá sa zaoberá touto otázkou.

66 Navyše je dôležité uviesť, že samotné ARE uznáva vo svojej odpovedi na odvolanie, že Súd prvého stupňa obmedzil predmet jeho pôvodného návrhu na nápravu nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorého sa ARE dopustilo, pokiaľ ide o správnu procesnú kvalifikáciu sporného rozhodnutia. Toto združenie totiž najprv napadlo toto rozhodnutie, keďže ho považovalo za rozhodnutie potvrdzujúce skončenie predchádzajúceho konania vo veci formálneho zisťovania, ktoré definitívne povolilo zmenený režim pomoci. Pripúšťa, že Súd prvého stupňa správne považoval sporné rozhodnutie za rozhodnutie, ktorým sa skončilo predbežné zisťovanie kontrol pomoci uvedenej v článku 88 ods. 3 ES. Preto bolo v súlade so zásadou hospodárnosti konania, že Súd prvého stupňa vyložil jeho návrh ako smerujúci proti nezačatiu formálneho konania na účel zisťovania.

- 67 Za týchto podmienok treba konštatovať, že ARE sa žalobou podanou na Súd prvého stupňa o zrušenie sporného rozhodnutia nesnažilo spochybníť nezačatie konania podľa článku 88 ods. 2 ES, a zabezpečiť tak ochranu procesných práv, ktoré vyplývajú z tohto ustanovenia.
- 68 V skutočnosti ARE svojou žalobou sledovalo zrušenie merita sporného rozhodnutia.
- 69 Preto samotná skutočnosť, že ARE sa mohlo považovať za zainteresovanú stranu v zmysle článku 88 ods. 2 ES, nemôže postačovať na uznanie prípustnosti žaloby. Musí teda preukázať, že má osobitné postavenie v zmysle už citovanej judikatúry Plaumann/Komisia.
- 70 V predmetnej veci ARE, ktoré je združením založeným na presadzovanie kolektívnych záujmov jednej kategórie osôb podliehajúcich súdnej právomoci, sa môže považovať za osobne dotknuté v zmysle už citovanej judikatúry Plaumann/Komisia len v rozsahu, v ktorom je postavenie jeho členov na trhu podstatným spôsobom ovplyvnené systémom pomoci, ktorý je predmetom sporného rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. januára 1986, Cofaz a i./Komisia, 169/84, Zb. s. 391, body 22 až 25, a uznesenie Sveriges Betodlares a Henrikson/Komisia, už citované, bod 45).
- 71 Toto však nie je taký prípad.

- 72 Ani za predpokladu, že by tak, ako to vyplýva z bodov 54 a 60 napadnutého rozsudku, niektorí členovia ARE boli hospodárskymi subjektmi, ktoré sa dajú považovať za priamych spolusúťažiacich príjemcov pomoci zavedenej zákonom o kompenzáciách, a boli by tak nevyhnutne sporným rozhodnutím ovplyvnení vo svojom postavení v hospodárskej súťaži, nevyplýva z toho, že by ich postavenie na trhu mohlo byť podstatne ovplyvnené poskytnutím uvedenej pomoci, pretože sa zdá byť prípustné, ako to vyplýva z bodu 55 napadnutého rozsudku, že sa za spolusúťažiacich príjemcov programu nadobúdania pôdy môžu považovať všetci poľnohospodári Európskej únie.
- 73 Z toho vyplýva, že ARE sa nemôže považovať za osobne dotknuté sporným rozhodnutím.
- 74 Preto musí byť námietka neprípustnosti podaná Komisiou proti žalobe podanej ARE na Súd prvého stupňa prijatá a v dôsledku toho treba žalobu zamietnuť.

O trovách

- 75 Podľa článku 122 prvého odseku rokovacieho poriadku, ak je odvolanie dôvodné a Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou o veci samej, rozhodne aj o trovách konania. Podľa článku 69 ods. 2 prvého pododseku Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať ARE na náhradu trov konania a ARE nemalo úspech vo svojich dôvodoch odvolania, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania na oboch stupňoch.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Rozsudok Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 5. decembra 2002, Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum/Komisía (T-114/00), sa zrušuje.**
- 2. Žaloba podaná Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum eV na Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev o zrušenie rozhodnutia Komisie z 22. decembra 1999, ktoré povoľuje pomoc podľa ustanovení článkov 87 a 88 (predtým články 92 a 93) Zmluvy ES, sa zamieta ako neprípustná.**
- 3. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum eV je povinné nahradiť trovy konania na oboch stupňoch.**

Podpisy